

УДК 332.3

Моделі регулювання ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення в країнах Європейського Союзу / Левек Р., Ходаківська О.В., Юрченко І.В. // Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 5.

Мета статті – розкрити особливості моделей регулювання ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення в країнах ЄС та визначити, що саме з існуючих моделей може бути використане в українській практиці ринкового обігу земель.

У процесі дослідження використано методи: аналізу і синтезу, діалектичний та порівняння.

Елементи наукової новизни. Досліджено моделі регулювання ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення країн ЄС у контексті виокремлення і застосування їх досвіду в Україні. Визначено основну проблему регулювання ринку земель сільськогосподарського призначення в ЄС. Проаналізовано ступінь застосування країнами ЄС такого інструменту регулювання ринку земель, як «переважне право».

За результатами дослідження визначено, що в розглянутих європейських країнах ринок земель сільськогосподарського призначення є регульованим спеціалізованими державними неприбутковими агентствами. Модель сімейного фермерства є еталонною в ЄС, тому регулювання ринку земель здійснюється саме у цьому контексті. Фермер завжди є першочерговим покупцем на ринку землі. Земля повинна бути не доступна інвесторам, які не займаються сільськогосподарським товаровиробництвом. У країнах ЄС вже напрацьований величезний досвід із регулювання ринку земель сільськогосподарського призначення, але, незважаючи на це, перед європейським ринковим обігом земель постають нові загрози і проблеми. Україна знаходиться на початку побудови ринку землі сільськогосподарського призначення, тому має використати наявний європейський досвід із метою уникнення вже відомих помилок у даному напрямі, для забезпечення функціонування регульованого, прозорого, фермеро-орієнтованого, відкритого та цивілізованого ринку земель сільськогосподарського призначення. Табл.: 4. Бібліогр.: 34.

Ключові слова: ринок земель, ринковий обіг, переважне право, регулювання, земельне агентство, сімейне фермерство, право власності.

УДК 332.3

Модели регулирования рыночного оборота земель сельскохозяйственного назначения в странах Европейского Союза / Левек Р., Ходаковская О.В., Юрченко И.В. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 5.

Цель статьи – раскрыть особенности моделей регулирования рыночного оборота земель сельскохозяйственного назначения в странах ЕС и определить, что именно из моделей может быть использовано в украинской практике рыночного оборота земель.

В процессе исследования использованы методы: анализа и синтеза, диалектический и сравнения.

Элементы научной новизны. Исследованы модели регулирования рыночного оборота земель сельскохозяйственного назначения стран ЕС в контексте изучения и применения их опыта в Украине. Определена основная проблема регулирования рынка земель сельскохозяйственного назначения в ЕС. Проанализирована степень применения европейскими странами такого инструмента регулирования рынка земель, как «преимущественное право».

По результатам исследования установлено, что в рассмотренных европейских странах рынок земель сельскохозяйственного назначения является регулируемым специализированными государственными некоммерческими агентствами. Модель семейного фермерства является эталонной в ЕС, поэтому регулирование рынка земель осуществляется именно в этом контексте. Фермер всегда является первоочередным покупателем на рынке земли. Земля должна быть недоступна инвесторам, которые не занимаются сельскохозяйственным товаропроизводством. В ЕС уже наработан огромный опыт по регулированию рынка земель сельскохозяйственного назначения, но, несмотря на это, перед европейским рыночным оборотом земель появляются новые угрозы и проблемы. Украина находится в начале построения рынка земли сельскохозяйственного назначения, поэтому должна использовать

имеющийся европейский опыт во избежание уже известных ошибок в данном направлении, для обеспечения функционирования регулируемого, прозрачного, фермеро-ориентированного, открытого и цивилизованного рынка земель сельскохозяйственного назначения. Табл.: 4. Библиогр.: 34.

Ключевые слова: рынок земель, рыночный оборот, преимущественное право, регулирование, земельное агентство, семейное фермерство, право собственности.

UDC 332.3

Models for regulating the market turnover of agricultural land in the European Union / Levesque R., Khodakivska O.V., Yurchenko I.V. // Ekonomika APK. – 2017. – № 10. – P. 5.

The purpose of the article is to reveal the peculiarities of models of regulation of market turnover of agricultural land in the EU countries and determine what exactly from models can be used in Ukrainian practice of land market turnover.

In the process of research the following methods were used: dialectical and comparison.

Elements of scientific novelty. The article examines the models of regulation of the market turnover of agricultural land in the EU, in the context of studying and applying their experience in Ukraine. The main problem of the EU regulation of the agricultural land market has been identified. The degree of application by EU countries of such tool for regulating the land market as “priority right” has been analyzed.

According to the results of the study, it is established that in the European countries the agricultural land market is regulated by specialized state non-profit agencies. The model of family farming is the benchmark in the EU, therefore regulation of the land market is carried out precisely in this context. A farmer is always a priority buyer in the land market. The land should not be available to investors that don't engage in agricultural commodity production. In the EU, vast experience has already been gained in regulating the agricultural land market, but despite this, new threats and problems appear before the European land market turnover. Ukraine is at the beginning of construction of the agricultural land market, therefore, it must use the existing European experience in order to avoid already known mistakes in this direction, to ensure the functioning of regulated, transparent, farmer-oriented, open and civilized agricultural land market. Табл.: 4. Refs.: 34.

Keywords: land market, market turnover, preferential right, regulation, land agency, family farm, property right.

ЕКОНОМІКА АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

ECONOMICS OF AGROINDUSTRIAL PRODUCTION

УДК 631.11:658

Критерії розподілу аграрних підприємств за розміром та диференціації рівня державної підтримки агробізнесу / Андрійчук В.Г., Сас І.С. // Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 13.

Мета статті – встановлення градації аграрних підприємств за їх розміром на основі обґрунтування взаємоузгоджених критеріїв такої градації, що найбільш відповідає специфіці сільського господарства і його організаційно-правовій побудові, та розробка рекомендацій щодо надання економічних преференцій суб'єктам малого бізнесу.

Як елемент наукової новизни обґрунтовано розподіл підприємств за їхнім розміром, що передбачає виділення мікропідприємств, малих, дрібних, середніх, великих і надвеликих на основі розробленого інструментарію взаємоузгодження запропонованих критеріїв розподілу – площа землекористування, обсяг грошової виручки й чисельність працівників, що характеризують рівень концентрації виробництва. Визначено межі підприємств, за якими здійснюється ідентифікація відповідного суб'єкта господарювання стосовно віднесення його до відповідної групи підприємств, а також доведена необхідність та обґрунтовані базовий принцип і глибина диференціації за такими групами підприємств державної підтримки й податкового навантаження.

Практична значимість одержаних результатів полягає в тому, що запровадження в практику запропонованої градації сільськогосподарських товаровиробників за їх розміром дасть змогу обґрунтовано здійснювати диференціацію економічних преференцій держави за принципом: менші за розміром підприємства одержують вищі ставки преференцій порівняно з великими, що створюватиме сприятливіші економічні умови для розвитку малого та середнього бізнесу на селі. Крім того, з'являється можливість поглиблено досліджувати ефективність діяльності різних за розміром підприємств і на цій основі розробляти адекватніші заходи щодо її підвищення. Табл.: 6. Рис.: 1. Библиогр.: 15.

Ключові слова: градація розміру підприємств, показники розміру, взаємоузгодженість показників розміру, диференційовані ставки компенсації відсотків за кредит, диференційовані ставки земельного податку.

УДК 631.11:658

Критерии распределения аграрных предприятий по размерам и дифференциации уровня государственной поддержки агробизнеса / Андрийчук В.Г., Сас И.С. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 13.

Цель статьи – установление градации аграрных предприятий по их размеру на основе обоснования взаимосогласованных критериев такой градации, что наиболее соответствует специфике сельского хозяйства и его организационно-правовому построению, и разработка рекомендаций по предоставлению экономических преференций субъектам малого бизнеса.

Как элемент научной новизны обосновано распределение предприятий по их размеру, что предусматривает выделение микропредприятий, малых, мелких, средних, больших и сверхбольших на основе разработанного инструментария взаимоувязки предложенных критериев распределения – площадь землепользования, объем денежной выручки и численность работников, характеризующих уровень концентрации производства. Определены границы предприятий, по которым осуществляется идентификация соответствующего субъекта хозяйствования относительно отнесения его к соответствующей группе предприятий, а также доказана необходимость и обоснованы базовые принципы и глубина дифференциации по таким группам предприятий государственной поддержки и налоговой нагрузки.

Практическая значимость результатов исследования состоит в том, что внедрение в практику предложенной градации сельскохозяйственных товаропроизводителей по их размеру дает возможность обоснованно осуществлять дифференциацию экономических преференций государства по принципу: меньшие по размеру предприятия получают высокие ставки преференций по сравнению с крупными, что будет создавать благоприятные условия для развития малого и среднего бизнеса на селе. Кроме того, появляется возможность углубленно исследовать эффективность деятельности различных по размеру предприятий и на этой основе разрабатывать более адекватные меры по ее повышению. Табл.: 6. Илл.: 1. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: градація розміра підприємств, показателі розміра, взаємозгодженість показателів розміра, диференційовані ставки компенсації процентів за кредит, диференційовані ставки земельного податку.

UDC 631.11:658

Criteria for distribution of agrarian enterprises by size and differentiation of the state support level for agribusiness / Andriichuk V.H., Sas I.S. // Ekonomika APK. – 2017. – № 10. – P. 13.

The purpose of the article is to establish gradation of agrarian enterprises by their size on basis of substantiation of mutually agreed criteria of such gradation, which most closely corresponds to the specifics of agriculture and its organizational and legal structure, and to develop recommendations for granting economic preferences to small business enterprises.

As an element of scientific novelty is proposed a division of enterprises according to their size, which envisages the selection of micro, little, small, medium, large and super large enterprises on the basis of developed toolkit for mutual agreement of the proposed criteria of distribution – the land use area, the amount of cash revenues and the number of employees, that characterize the level of production concentration. There're defined enterprises' boundaries, on which the identification of relevant entity is carried out in relation to its classification to appropriate enterprise group. There's proven reasonable basic principles and depth of differentiation of the following groups of state-support and tax burden.

Introducing into practice the proposed gradation of agricultural producers by their size will allow justifying the differentiation of economic preferences of the state on the principle: smaller enterprises receive higher rates of preferences compared to large, that will create more favorable economic conditions for the development of small and medium-sized businesses in rural areas. In addition, there is an opportunity to in-depth study of effectiveness of different size enterprises and on this basis, to develop more adequate measures to its increase. Tabl.: 6. Figs.: 1. Refs.: 15.

Keywords: graduation of enterprises size, size indicators, coherence of size indicators, differentiated rates of compensation of interest on loan, differentiated rates of land tax.

УДК 631.115:65.011

Ефективність організаційно-правових форм господарювання в аграрному секторі Київщини / Збарський В. К., Остапчук А.Д. // Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 25.

Проаналізовано основні показники розвитку й ефективності діяльності аграрних підприємств різних форм господарювання Київщини.

Визначено, що у методиці дослідження аграрних підприємств особливе значення має оцінка економічної ефективності, де головним критерієм є дохідність (як додана вартість на одиницю ресурсів – 1 га, 1 працівника, 1 грн виробничих витрат). Ефективність форми господарювання є незаперечною. Щодо фермерських господарств, то світовий досвід розвинутих країн дає майже однозначну відповідь – дана форма господарювання довела за останнє століття свої переваги як в Америці, так і в Західній Європі.

За даними аналізу встановлено, що значним недоліком ведення практично всіх форм господарювання Київщини є те, що велика їх частина не займаються тваринництвом, оскільки для його розвитку у підприємців відсутня виробнича база. Визначено, що найважливішим показником, що характеризує результат функціонування форм господарювання регіону, є вартість валової та товарної продукції господарства, на основі якої розраховують валовий, чистий дохід і прибуток.

Наведено показники економічної ефективності функціонування аграрних підприємств Київщини, визначено основні проблеми їх функціонування у сучасних умовах, запропоновано перспективні напрями ефективного розвитку та зміцнення їхніх конкурентних позицій на ринку. Стабілізація й поживлення сільськогосподарського виробництва, створення сприятливих умов для усіх форм господарювання та розроблення механізмів їх ефективного державного регулювання – це не тільки важливе економічне завдання, але й складна економічна проблема. Оскільки за роки реформування аграрного сектору з'явилися різні типи підприємств: приватні, державні, колективні, кооперативи та союзи кооперативів, акціонерні товариства різного типу, фермерські й ін., то в подальшому потребує вивчення, які з організаційно-правових форм господарювання на селі є найбільш життєздатними в сучасних економічних умовах. Табл.: 5. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: фермерські господарства, ефективність функціонування, показники, підприємницька діяльність, інвестування, кредити, державна підтримка, конкурентоспроможність.

УДК 631.115:65.011

Эффективность организационно-правовых форм хозяйствования в аграрном секторе Киевщины / Збарский В.К., Остапчук А.Д. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 25.

Проанализированы основные показатели развития и эффективности деятельности аграрных хозяйств Киевщины.

Определено, что в методике их исследования особое значение имеет оценка экономической эффективности, где главным критерием является доходность (как добавочная стоимость на единицу ресурсов – 1 га, 1 работника, 1 грн производственных затрат). Эффективность форм хозяйствования доведена на практике. Мировой опыт развитых стран, относительно фермерских хозяйств даёт однозначный ответ – фермерское хозяйство доказало за последнее столетие свои преимущества в Америке и в Западной Европе.

Определено, что значительным недостатком практически всех форм хозяйствования Киевщины является то, что большая их часть не занимается животноводством, поскольку для его развития у предпринимателей отсутствует производственная база. Определено, что важнейшим показателем, характеризующим результат функционирования форм хозяйствования региона, является стоимость валовой и товарной продукции предприятия, при помощи которой рассчитывается валовой, чистый доход и прибыль.

Предложены перспективные направления их функционирования и укрепления конкурентных позиций на рынке. Стабилизация и оживление сельскохозяйственного производства, создания благоприятных условий всем формам хозяйствования и выработка механизмов их эффективного государственного регулирования – это не только важная экономическая задача, но и сложная экономическая

проблема. Поскольку за годы реформирования аграрного сектора возникли разные типы предприятий: частные, государственные, кооперативы и союзы кооперативов, акционерные общества различного типа, фермерские и т.п., то в дальнейшем необходимо изучить, которые из организационно-правовых форм хозяйствования на селе являются наиболее жизнеспособными в современных экономических условиях. Табл.: 5. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: фермерские хозяйства, эффективность функционирования, показатели, предпринимательская деятельность, инвестирование, кредиты, государственная поддержка, конкурентоспособность.

UDC 631.115:65.011

Efficiency of organizational and legal forms of management in the agrarian sector of Kyiv region / Zbarskyi V.K., Ostapchuk A.D. // Ekonomika APK. – 2017. – № 10. – P. 25.

The basic indicators of development and efficiency of agricultural enterprises of various forms of management in Kyiv region have been analyzed.

It was determined that in the methodology of agricultural sector researches the assessment of their economic efficiency is of particular importance, and the main criterion is profitability (the added value per unit of resources – 1 hectare, 1 employee, 1 UAH of production costs). The effectiveness of form of management is indisputable. World experience of farm development in advanced countries with developed economies gives almost unambiguous answer: over the last century this form of management has proven its advantages in America and in Western Europe.

The analysis revealed that a significant disadvantage of almost all forms of management of Kyiv region is that majority are not engaged in animal production, since there is no production base for its development. It is determined that the most important indicator characterizing the result of the region form of management functioning is the value of gross and commodity products, on the basis of which gross, net profit and income are calculated.

The indicators of economic efficiency of functioning of Kyiv region agricultural enterprises have been presented; the main problems of their functioning under current conditions have been determined; the perspective directions of effective development and strengthening of their competitive positions in the market have been offered. Stabilization and revitalization of agricultural production, creation of favorable conditions for all forms of management and development of mechanisms for their effective state regulation are not only an important economic task, but also a complex economic problem. Since during the reforming years of the agricultural sector there're emerged various types of enterprises: private, state, collective, cooperatives and cooperative unions, joint-stock companies of various types, farms and others, it is necessary in the future to study which organizational and legal form of economic management in the agricultural sector is of greater vitality in modern economic conditions. Tabl.: 5. Refs.: 18.

Keywords: farms, efficiency, indicators, business activity, investment, loans, state support, competitiveness.

УДК 338.3:633.85

Виробництво олійних культур в Україні: сучасні виклики та перспективи / Петриченко В.Ф., Воронецька І.С. // Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 32.

Мета статті – моніторинг виробництва та реалізації олійних культур в Україні, дослідження основних проблем, визначення подальших перспектив і сценаріїв розвитку в умовах євроінтеграції.

У процесі дослідження використано методи: діалектичний, монографічний, абстрактно-логічний, економіко-математичний, системний аналіз.

Як елементи наукової новизни теоретично досліджено структурні зміни при виробництві й реалізації насіння та продуктів переробки олійних культур. Визначено цінові тенденції на внутрішньому й зовнішньому ринках. Розглянуто перспективи і стратегії розвитку олієжирової галузі та соєвиробництва з умовою виходу на світовий ринок.

Як новизна дослідження – запропоновано сценарії сталого розвитку подій в агропромисловому виробництві на прикладі олієжирового й соєпродуктового підкомплексів в умовах євроінтеграційних процесів.

За результатами дослідження обґрунтовано, що стратегічний розвиток олієжирового та соєпродуктового підкомплексів має бути спрямований на зменшення обсягів експорту сировинних ресурсів і створення умов для організації поглибленої переробки. Табл.: 4. Рис.: 6. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: олійні культури, кормовий білок, додана вартість, сценарії розвитку, олієжировий та соєпродуктовий підкомплекси.

УДК 338.3:633.85

Производство масличных культур в Украине: современные вызовы и перспективы / Петриченко В.Ф., Воронетская И.С. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 32.

Цель статьи – мониторинг производства и реализации масличных культур в Украине, исследование основных проблем, определения дальнейших перспектив и сценариев развития в условиях евроинтеграции.

В процессе исследования использованы методы: диалектический, монографический, абстрактно-логический, экономико-математический, системный анализ.

Как элементы научной новизны теоретически исследованы структурные изменения при производстве и реализации семян и продуктов переработки масличных культур. Определены ценовые тенденции на внутреннем и внешнем рынках. Рассмотрены перспективы и стратегии развития масложировой отрасли и производства сои с условием выхода на мировой рынок.

Как новизна исследования – предложено сценарии устойчивого развития событий в агропромышленном производстве на примере масложирового и соєпродуктового подкомплексов в условиях интеграционных процессов.

По результатам исследования обосновано, что стратегическое развитие масложирового и соєпродуктового подкомплексов должно быть направлено на уменьшение объемов экспорта сырьевых ресурсов и создание условий для организации углубленной переработки. Табл.: 4. Илл.: 6. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: масличные культуры, кормовой белок, добавленная стоимость, сценарии развития, масложировой и соєпродуктовый подкомплексы.

UDC 338.3:633.85

Oil crops production in Ukraine: current challenges and prospects / Petrychenko V.F., Voronetska I.S. // Ekonomika APK. – 2017. – № 10. – P. 32.

The purpose of the article is to monitor the production and sale of oil crops in Ukraine, study the main problems, and determine further prospects and scenarios for development in terms of European integration.

In the process of research have been used such methods: dialectical, monographic, abstract and logical, economic-mathematical, system analysis.

As elements of scientific novelty are theoretical studied structural changes in the production and marketing of seeds and products processing of oil crops. The price trends in the domestic and foreign markets have been determined. Prospects and strategies for development of the fat-and-oil and soybean production with the condition of entering the world market are considered.

As novelty of the research are offered scenarios of sustainable development of events in agro-industrial production on the example of fat-and-oil and soybean production subcomplexes in terms of European integration processes.

A vector for strategic development of fat-and-oil and soybean production subcomplexes should be aimed to reduce the volumes of export of raw materials and provide conditions for an organization of in-depth processing. Tabl.: 4. Figs.: 6. Refs.: 16.

Keywords: oil crops, forage protein, added value, scenarios of development, fat-and-oil and soybean production subcomplexes.

УДК 338.439:331.101.262 (045)

Аграрно-продовольче забезпечення населення України / Сегеда С.А. // Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 40.

Мета статті – визначення стану та основних проблем формування і функціонування аграрно-продовольчого забезпечення населення України. Для досягнення поставленої мети було проаналізовано значний масив статистичних матеріалів.

У процесі дослідження використано такі методи: діалектичний, абстрактно-логічний, табличний, аналіз ринкових показників, системного аналізу.

Як елемент наукової новизни визначено негативний вплив низьких доходів населення на норми та структуру споживання основних продуктів харчування.

За результатами дослідження обґрунтовано висновок про необхідність державної підтримки управління економікою як мотиваційного чинника збільшення обсягів аграрно-продовольчої продукції. Табл.: 8. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: ринок, споживання, продовольча безпека, продукти харчування, норми споживання, економічна доступність продовольства.

УДК 338.439:331.101.262 (045)

Аграрно-продовольственное обеспечение населения Украины / Сегеда С.А. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 40.

Цель статьи – определение состояния и основных проблем формирования и функционирования аграрно-продовольственного обеспечения населения Украины. Для достижения поставленной цели был проанализирован значительный массив статистических материалов.

В процессе исследования использованы следующие методы: диалектический, абстрактно-логический, табличный, анализ рыночных показателей, системного анализа.

Как элемент научной новизны определено негативное влияние низких доходов населения на нормы и структуру потребления основных продуктов питания.

По результатам исследования обоснован вывод о необходимости государственной поддержки управления экономикой как мотивационного фактора увеличения объемов аграрно-продовольственной продукции. Табл.: 8. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: рынок, потребление, продовольственная безопасность, продукты питания, нормы потребления, экономическая доступность продовольствия.

UDC 338.439:331.101.262 (045)

Agro-food providing of the population of Ukraine / Sehed S.A. // Ekonomika APK. – 2017. – № 10. – P. 40.

The purpose of the article is to determine the state and main problems of the formation and functioning of agro-food providing of the population of Ukraine. A large amount of statistical materials was analyzed to achieve this purpose.

In the process of research, the following methods were used: dialectical, abstract and logical, tabular, analysis of market indicators, system analysis.

As element of scientific novelty the negative impact of low population incomes on the norms and structure of basic food consumption has been determined.

According to the results of the study there's grounded a conclusion on the need for state support of the economics management as a motivating factor for increasing the volume of agro-food products. Tabl.: 8. Refs.: 17.

Keywords: market, consumption, food safety, food, consumption standards, economic availability of food.

УДК 339.137.2:639.3:339.923:061.1

Роль рибного господарства у продовольчому забезпеченні населення України / Вдовенко Н.М., Сокол Л.М. // Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 49.

Мета статті полягає у дослідженні ринку риби, розробці пропозицій щодо забезпечення харчовими продуктами населення, виявленні недоліків рибної політики в умовах глобалізації та нових продовольчих викликів.

Досліджено вплив рибної політики на продовольче забезпечення населення. Наведено динаміку виробництва продукції аквакультури і рибальства у світі, проаналізовано вітчизняний ринок риби. Визначено основні аспекти рибної політики України в умовах глобалізації та нових продовольчих викликів. Доведено важливість рибного господарства для місцевих і глобальних продовольчих систем, здійснено аналіз законодавчо-нормативного забезпечення розвитку аквакультури в Україні. Як новизну запропоновано розробити механізм дії моніторингу глобальних пріоритетів і проблем сталого виробництва риби як харчового продукту, що забезпечить здійснення дієвих заходів регулювання ринку продукції аквакультури. Табл.: 3. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: рибна політика, ринок, виробництво, попит, пропозиція, рибне господарство, аквакультура, глобалізація.

УДК 339.137.2:639.3:339.923:061.1

Роль рибного господарства в продовольственому забезпеченні населення України / Вдовенко Н.М., Сокол Л.М. // Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 49.

Цель статьи заключается в исследовании рынка рыбы, разработке предложений по обеспечению пищевыми продуктами населения, выявлении недостатков рыбной политики в условиях глобализации и новых продовольственных вызовов

Исследовано влияние рыбной политики на продовольственное обеспечение населения. Приведена динамика производства продукции аквакультуры и рыболовства в мире, проанализирован отечественный рынок рыбы. Определены основные аспекты рыбной политики Украины в условиях глобализации и новых продовольственных вызовов, доказана важность рыбного хозяйства для местных и глобальных продовольственных систем. Проведен анализ законодательно-нормативного обеспечения развития аквакультуры в Украине. В качестве новизны предложено разработать механизм действия мониторинга глобальных приоритетов и проблем устойчивого производства рыбы как пищевого продукта и осуществить действенные меры по регулированию рынка продукции аквакультуры. Табл.: 3. Библиогр: 12.

Ключевые слова: рыбная политика, рынок, производство, спрос, предложение, рыбное хозяйство, аквакультура, глобализация.

UDC 339.137.2:639.3:339.923:061.1

Role of the fishery in food providing of the population of Ukraine / Vdovenko N.M., Sokol L.M. // Ekonomika APK. – 2017. – № 10. – P. 49.

The purpose of the article is to research the fish market, develop proposals for the food providing to the population, and identify the shortcomings of fish policy in terms of globalization and new food challenges.

The influence of fish policy on food providing of the population has been investigated. The dynamics of aquaculture and fishery production in the world is given, and the domestic fish market has been analyzed. The main aspects of Ukraine's fish policy in terms of globalization and new food challenges have been determined. There's been proved an importance of fishery for local and global food systems, and analysis of legislative and normative providing of aquaculture development in Ukraine is presented. As novelty, it's been proposed to develop a mechanism for monitoring the global priorities and problems of sustainable fish products as a food, which would ensure the implementation of effective measures to regulate aquaculture production market. Tabl.: 3. Refs.: 12.

Keywords: fish policy, market, production, demand, supply, fishery, aquaculture, globalization.

УДК 338.43:339.56(477)

Ринок овочевих культур в Україні / Духницький Б.В., Новічков О.В., Полупан В.М. // Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 56.

Метою статті є аналіз сучасного стану вітчизняного ринку овочів та оцінка його ролі як постачальника продовольства в Україні. Досліджено виробництво й торгівлю овочами в світі. Найбільша увага приділяється періоду з 2012-го по 2016-й роки.

У процесі дослідження використані методи: теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, порівняльної оцінки, статистичного спостереження й графічний.

Основним результатом є підтвердження стабільної самозабезпеченості ринку овочів за рахунок внутрішнього виробництва та наявності системних проблем у галузі, які обмежують можливості для її розвитку. Ключовими стримувальними факторами залишаються відсутність маркетингових інструментів і належної інфраструктури разом із відсутнім акцентом на виробництво лише свіжої продукції. Визначено основні культури, які вирощуються в Україні, й товарні групи продукції, що реалізуються на зарубіжних ринках. Наведено експортні ціни України на окремі види овочів. Розглянуті основні виробники та постачальники овочевої продукції на глобальному ринку по основних культурах.

Нині українські виробники працюють у жорсткіших конкурентних умовах, адже втратили традиційні зовнішні ринки збуту. Доводиться освоювати ринки країн близького та далекого зарубіжжя, паралельно утримуючи позиції на внутрішньому ринку. Для успішного виходу й закріплення на світовому ринку потенційним експортерам варто сконцентруватися на товарній диверсифікації виробництва, особливо розвиваючи просування різноманітних перероблених продуктів та органічний напрям. Рис.: 3. Бібліогр.: 9.

Ключові слова: ринок, експорт, імпорт, овочі, міжнародні стандарти, переробка, диверсифікація.

УДК 338.43:339.56(477)

Рынок овощных культур в Украине / Духницький Б.В., Новічков А.В., Полупан В.М. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 56.

Целью статьи является анализ современного состояния отечественного рынка овощей и оценка его роли как поставщика продовольствия в Украине. Исследованы производство и торговля овощами в мире. Наибольшее внимание уделяется периоду с 2012-го по 2016-й годы.

В процессе исследования использованы методы: теоретического обобщения, анализа и синтеза, сравнительной оценки, статистического наблюдения и графический.

Основным результатом является подтверждение стабильной самообеспеченности рынка овощей за счет внутреннего производства и наличие системных проблем в отрасли, которые ограничивают возможности для ее развития. Ключевыми сдерживающими факторами остаются отсутствие маркетинговых инструментов и надлежащей инфраструктуры вместе с ощутимым акцентом на производстве только свежей продукции. Определены основные культуры, выращиваемые в Украине, и товарные группы продукции, которые реализуются на зарубежных рынках. Приведены экспортные цены Украины на отдельные виды овощей. Рассмотрены основные производители и поставщики овощной продукции на глобальном рынке по основным культурам.

Ныне украинские производители работают в жестких конкурентных условиях по причине потери традиционных внешних рынков сбыта. Приходится осваивать рынки стран ближнего и дальнего зарубежья, параллельно удерживая позиции на внутреннем рынке. Для успешного выхода и закрепления на мировом рынке потенциальным экспортерам нужно сконцентрироваться на товарной диверсификации производства, особенно развивая продвижение различных переработанных продуктов и органическое направление. Илл.: 3. Библиогр.: 9.

Ключевые слова: рынок, экспорт, импорт, овощи, международные стандарты, переработка, диверсификация.

UDC 338.43:339.56(477)

Market of vegetable crops in Ukraine / Dukhnytskyi B.V., Novichkov O.V., Polupan V.M. // *Ekonomika APK. – 2017. – № 10. – P. 56.*

The purpose of the article is to analyze current situation on the domestic vegetable market and assess its role as a food supplier in Ukraine. The world production and trade of vegetables have been investigated. Main attention is paid to the period from 2012 to 2016.

In the research were used following methods: theoretical, analysis and synthesis, comparative assessment, statistical observation and graphic.

The main result is the confirmation of stable self-sufficiency of the vegetable market due to domestic production and the presence of systemic problems in the branch that limit opportunities for its development. Key constraints remain the lack of marketing tools and proper infrastructure along with a strong emphasis on producing of fresh vegetables only. There're determined the main crops grown in Ukraine and commodity product groups in foreign markets. Export prices of Ukraine for certain types of vegetables are given. There're showed main producers and suppliers of vegetable products in the global market in context of the main crops.

Currently, Ukrainian producers are working in tighter competitive conditions, since they have lost traditional foreign markets. It is necessary to work with the markets of near and far abroad countries, while maintaining the position in the domestic market. For the successful entering and consolidation in the global market, potential exporters should focus on commodity production diversification, especially by promoting various processed and organic products. Figs.: 3. Refs.: 9.

Keywords: market, export, import, vegetables, international standards, processing, diversification.

UDC 338.516.4:636.4

Pig production market in the food ensuring system of the country / Mazurenko O.V. // *Ekonomika APK. – 2017. – № 10. – P. 60.*

It is noted that the transition of the pig production to the market relations and practice of functioning of the market accumulated new tasks added to previous, the solution of which is complicated by a sharp reduction of the state support, price disparity, rising costs of mixed feed, interruption of economic relations and other negative aspects. In these conditions, it was not possible to improve the efficiency of pork production and the functioning of its market. It develops spontaneously due to the immaturity of infrastructure, weak information security of economic entities, large number of intermediaries, imperfections in the mechanism of market relations between agricultural producers and processing enterprises, the sale sphere of pork and its processing products.

It is determined that the pig production market is formed under the influence of objectively existing principles of the food market development. Its qualitative transformation can be achieved through comprehensive and orderly work to solve systemic problems.

Further development of the pig production market should be made with state support, developing of modern production technologies, economical expenditure of financial and material resources, effective interaction of producers and key consumers of pig production and optimization of circulation of the pig products. Figs.: 1. Refs.: 11.

Keywords: pig production market, food market, state support, infrastructure, mechanism of market relations.

УДК 338.516.4:636.4

Ринок продукції свинарства в системі продовольчого забезпечення країни / Мазуренко О.В. // *Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 60.*

Відзначається, що перехід галузі свинарства на ринкові засади і практика функціонування ринку до раніше накопичених завдань додав нові, розв'язання яких ускладнюється різким скороченням державної підтримки, диспаритетом цін, зростанням вартості комбікормів, порушенням економічних відносин та іншими негативними моментами. У цих умовах не вдалося підвищити ефективність виробництва свинини й функціонування її ринку. Він розвивається стихійно через нерозвиненість інфраструктури, слабку інформаційну забезпеченість господарюючих суб'єктів, значну частку посеред-

ників, недосконалість механізму ринкових відносин між сільськогосподарськими товаровиробниками та переробними підприємствами, сферою реалізації свинини і продуктів її переробки.

Визначено, що ринок продукції свинарства формується під впливом об'єктивно існуючих принципів розвитку продовольчого ринку. Його якісного перетворення, можливо досягти за рахунок комплексної та планомірної роботи по розв'язанню системних проблем.

Подальший розвиток ринку продукції свинарства має здійснюватися за державної підтримки, освоєння сучасних технологій ведення виробництва, економного витрачання фінансових і матеріальних ресурсів, ефективної взаємодії виробників та ключових споживачів продукції свинарства, оптимізації її товарообороту. Рис.: 1. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: ринок продукції свинарства, продовольчий ринок, державна підтримка, інфраструктура, механізм ринкових відносин.

УДК 338.516.4:636.4

Рынок продукции свиноводства в системе продовольственного обеспечения страны / Мазуренко Е.В. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 60.

Отмечается, что переход отрасли свиноводства на рыночные отношения и практика функционирования рынка к ранее накопившимся задачам добавил новые, решение которых осложняется резким сокращением государственной поддержки, диспаритетом цен, ростом стоимости комбикормов, нарушением экономических отношений и другими негативными моментами. Отечественный рынок развивается стихийно вследствие неразвитости инфраструктуры, слабой информационной обеспеченности хозяйствующих субъектов, большого количества посредников, несовершенства механизма рыночных отношений между сельскохозяйственными товаропроизводителями и перерабатывающими предприятиями, сферой реализации свинины и продуктов ее переработки.

Определено, что рынок продукции свиноводства формируется под воздействием объективно существующих принципов развития продовольственного рынка. Его качественного преобразования возможно достичь за счет комплексной и планомерной работы по решению системных проблем.

Дальнейшее развитие рынка продукции свиноводства должно осуществляться при государственной поддержке, освоении современных технологий ведения производства, экономного расходования финансовых и материальных ресурсов, эффективного взаимодействия производителей и ключевых потребителей продукции свиноводства, оптимизации ее товарооборота. Илл.: 1. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: рынок продукции свиноводства, продовольственный рынок, государственная поддержка, инфраструктура, механизм рыночных отношений.

УДК 65.012.123:631.11

Ефективність інформаційно-аналітичної моделі регулювання господарської діяльності сільськогосподарських підприємств / Павлик В.П. // Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 64.

Мета статті – розробити інформаційно-аналітичну модель регулювання господарської діяльності сільськогосподарського підприємства для забезпечення ефективного управління, прийняття науково обгрунтованих управлінських рішень.

Дослідження з регулювання господарської діяльності сільськогосподарських підприємств у ринкових умовах ґрунтується на припущенні, що системі виробничих чинників, таких як праця, земля, капітал відповідає певна величина прибутку від реалізації продукції.

Запропонована інформаційно-аналітична модель регулювання господарської діяльності сільськогосподарського підприємства за величиною прибутку від реалізації продукції є математичною системою рівнянь, розв'язання якої дає змогу знайти узгодженість між обсягом виробництва, реалізації певної продукції, оплатою праці працівників, площею землі, яка використовується при виробництві продукції, повною собівартістю та величиною прибутку від реалізації продукції.

Наукова новизна полягає у запропонованому системному підході до здійснення регулювання господарської діяльності сільськогосподарського підприємства за величиною прибутку від реалізації продукції на основі розробленої інформаційно-аналітичної моделі, яка передбачає встановлення взаємозв'язку між величиною прибутку й трудовими, земельними, фінансовими ресурсами.

Запропонований аналітичний механізм у забезпеченні ефективного регулювання господарської діяльності сільськогосподарських підприємств дає змогу визначати раціональні діапазони у зміні трудових, земельних, фінансових ресурсів, задіяних у виробництві та реалізації продукції, встановити їх ефективність, приймати науково обґрунтовані управлінські рішення, здійснювати ефективне управління сільськогосподарськими підприємствами. Табл.: 1. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: управління, сільськогосподарські підприємства, господарське регулювання, ресурси, продукція, прибуток, модель розвитку.

УДК 65.012.123:631.11

Эффективность информационно-аналитической модели регулирования хозяйственной деятельности сельскохозяйственных предприятий / Павлик В.П. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 64.

Цель статьи – разработать информационно-аналитическую модель регулирования хозяйственной деятельности сельскохозяйственного предприятия для обеспечения эффективного управления, принятия научно обоснованных управленческих решений.

Исследование по регулированию хозяйственной деятельности сельскохозяйственных предприятий в рыночных условиях основывается на предположении, что системе производственных факторов, таких как труд, земля, капитал соответствует определенная величина прибыли от реализации продукции.

Предложенная информационно-аналитическая модель регулирования хозяйственной деятельности сельскохозяйственного предприятия по величине прибыли от реализации продукции является математической системой уравнений, решение которой даёт возможность найти согласованность между объёмом производства, реализации определённой продукции, оплатой труда работников, площадью земли используемой при производстве продукции, полной себестоимостью и величиной прибыли от реализации продукции.

Научная новизна состоит в предложенном системном подходе к осуществлению регулирования хозяйственной деятельности сельскохозяйственного предприятия по величине прибыли от реализации продукции на основе разработанной информационно-аналитической модели, которая предусматривает установление взаимосвязи между величиной прибыли и трудовыми, земельными, финансовыми ресурсами.

Предложенный аналитический механизм в обеспечении эффективного регулирования хозяйственной деятельности сельскохозяйственных предприятий даёт возможность определять рациональные диапазоны в изменении трудовых, земельных, финансовых ресурсов, задействованных в производстве и реализации продукции, установить их эффективность, принимать научно обоснованные управленческие решения, осуществлять эффективное управление сельскохозяйственными предприятиями. Табл.: 1. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: управление, сельскохозяйственные предприятия, хозяйственное регулирование, ресурсы, продукция, прибыль, модель развития.

UDC 65.012.123:631.11

Efficiency of the information-analytical model for regulation of agricultural enterprises' economic activity / Pavlyk V.P. // Ekonomika APK. – 2017. – № 10. – P. 64.

The purpose of the article is to develop an information-analytical model for regulation of agricultural enterprise' economic activity for ensuring an efficient management, and making scientifically grounded management decisions.

The research on the regulation of agricultural enterprises' economic activity in market conditions is based on the assumption that a system of production factors such as labor, land, capital corresponds to a certain amount of profit from sales of products.

The proposed information-analytical model for regulation of agricultural enterprise' economic activity by an amount of profit from the products sale is a mathematical system of equations, the solution of which makes it possible to find consistency between volume of production, sale of certain products, payment of workers, land used production area, full cost and amount of profit from products sale.

Scientific novelty lies in the proposed systematic approach to regulation of the agricultural enterprises' economic activity with an amount of profit from products sale on basis of the developed information-

analytical model, which involves establishing a relationship between amount of profits and labor, land and financial resources.

The proposed analytical mechanism in ensuring of effective regulation of agricultural enterprises' economic activity enables to determine rational ranges in change of labor, land, and financial resources involved in production and sale, establish their efficiency, make scientifically grounded management decisions, and implement efficient management of agricultural enterprises. Tabl.: 1. Refs.: 14.

Keywords: management, agricultural enterprises, economic regulation, resources, products, profit, development model.

УДК 631.1.016

Експортні можливості аграрних підприємств України на ринках ЄС / Кашуба Ю.П. // Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 70.

Мета статті – дослідити основні проблеми та перспективи експорту сільськогосподарської продукції на ринки ЄС, зокрема надання і використання тарифних квот, з одночасним підвищенням рівня якості, безпечності та екологічності аграрної продукції, яке в свою чергу сприяло б поліпшенню стану продовольчої безпеки держави.

Важливим аспектом розвитку економіки України є її інтеграція до Європейського простору, зокрема доступ на європейський ринок української продукції. Після підписання Угоди про вільну торгівлю з країнами ЄС для України відкриваються перспективи поступового освоєння ринку країн ЄС вітчизняними компаніями, підвищення рівня якості, безпечності, екологічних характеристик української продукції АПК, поліпшення стану продовольчої безпеки держави.

Висвітлюються основні засади формування експортної політики держави, зосереджено увагу на вивченні першорядних проблем здійснення експорту сільськогосподарської продукції в країни ЄС. Проаналізовано проблеми надання й використання тарифних квот на експорт сільськогосподарської продукції на європейський ринок. На основі дослідженого матеріалу запропоновано шляхи розв'язання основних проблем експорту сільськогосподарської продукції до країн ЄС. Рис.: 2. Бібліогр.: 9.

Ключові слова: аграрна продукція, експорт, інтеграція, європейський ринок, тарифні квоти.

УДК 631.1.016

Экспортные возможности аграрных предприятий Украины на рынках ЕС / Кашуба Ю.Ф. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 70.

Цель статьи – исследовать основные проблемы и перспективы экспорта сельскохозяйственной продукции на рынки ЕС, в частности предоставления и использования тарифных квот, с одновременным повышением уровня качества, безопасности и экологичности аграрной продукции, которое в свою очередь способствовало бы улучшению состояния продовольственной безопасности государства.

Важным аспектом развития экономики Украины является ее интеграция в Европейское пространство, в частности доступ на европейский рынок украинской продукции. После подписания Соглашения о свободной торговле со странами ЕС для Украины открываются перспективы постепенного освоения рынка стран ЕС отечественными компаниями, повышения уровня качества, безопасности, экологических характеристик украинской продукции АПК, улучшения состояния продовольственной безопасности государства.

Освещаются основные принципы формирования экспортной политики государства, сосредоточено внимание на изучении первостепенных проблем осуществления экспорта сельскохозяйственной продукции в страны ЕС. Проанализированы проблемы предоставления и использования тарифных квот на экспорт сельскохозяйственной продукции на европейский рынок. На основе исследованного материала предложены пути решения основных проблем экспорта сельскохозяйственной продукции в страны ЕС. Илл.: 2. Библиогр.: 9.

Ключевые слова: аграрная продукция, экспорт, интеграция, европейский рынок, тарифные квоты.

UDC 631.1.016

Export opportunities of agrarian enterprises of Ukraine on the EU markets / Kashuba Yu.P. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – P. 70.

The purpose of the article is to investigate the main problems and perspectives of export of agrarian products to the EU markets, in particular the provision and use of tariff quotas with simultaneous increasing of the level of quality, safety and environmental friendliness of agrarian products, which would contribute to improvement of food security of the state.

Integration into the European community, in particular an access for Ukrainian products to the European market, is an important aspect of the Ukraine's economy development. After signing the Agreement on free trade with the EU countries, there are revealing the prospects for Ukraine and its national companies to accommodate to the EU countries' markets and to increase the quality and safety levels and the ecological properties of the Ukrainian AIC products, improvement of situation with the state food security.

There've been highlighted the basic principles of the state export policy forming, specifically focusing on research of the uttermost problems of the agricultural products export to the EU countries. There've been analyzed the problems of allocating and filling the tariff quotas for the agriculture products export to the European market. Proceeding from the researched material, the ways for solving the main problems of the agriculture products export to the EU countries have been suggested. Figs.: 2. Refs.: 9.

Keywords: agrarian products, export, integration, European market, tariff quotas.

УДК 338.43:339.543

Перспективи формування зони вільної торгівлі між Україною та Туреччиною / Пугачова К.М., Шеремет О.О. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 74.

Мета статті – дослідити умови формування зони вільної торгівлі між Україною та Туреччиною й обґрунтувати напрями взаємовигідної співпраці, які забезпечать отримання економічних вигід українськими товаровиробниками.

Теоретичною та методологічною базою дослідження є загальнотеоретичні методи наукового пізнання, включаючи фундаментальні положення та принципи розвитку економіки, висвітлені в роботах вітчизняних та зарубіжних учених. Для вирішення вказаної цілі використано індукційні та дедуктивні методи, які дають змогу систематизувати та обробляти інформацію, теоретично осмислювати й уточняти окремі аспекти вибраної проблематики.

Дослідження формулює авторський погляд на сучасний процес створення зони вільної торгівлі між Україною та Туреччиною. Авторами проаналізовано тенденції розвитку торгівлі агропродовольчими товарами між країнами, визначено основні проблемні моменти подальшої співпраці та обґрунтовано напрями взаємовигідного співробітництва у майбутньому, які забезпечать отримання економічних вигід українськими товаровиробниками.

Елементи наукової новизни мають запропоновані напрями формування вільної торгівлі та розвитку взаємовигідної співпраці в аграрній сфері економіки.

Зазначені підходи мають практичну значущість і можуть бути використані органами державної влади при плануванні переговорного процесу щодо зони вільної торгівлі та прогнозуванні розвитку економіки. Табл.: 1. Бібліогр.: 8.

Ключові слова: міжнародна інтеграція, аграрна економіка, зона вільної торгівлі, продовольство, сільське господарство, прогноз, ринок, розвиток.

УДК 338.43:339.543

Перспективы формирования зоны свободной торговли между Украиной и Турцией / Пугачёва Е.Н., Шеремет О.А. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 74.

Цель статьи – исследовать условия формирования зоны свободной торговли между Украиной и Турцией и обосновать направления взаимовыгодного сотрудничества, которые обеспечат получение экономических выгод украинскими товаропроизводителями.

Теоретической и методологической базой исследования являются общетеоретические методы научного познания, включая фундаментальные положения и принципы развития экономики, освещены в работах отечественных и зарубежных ученых. Для решения указанной цели использовано индукти-

вний и дедуктивный методы, позволяющие систематизировать и обработать информацию, теоретически осмыслить и уточнить отдельные аспекты выбранной проблематики.

Исследование определяет авторский взгляд на современный процесс создания зоны свободной торговли между Украиной и Турцией. Авторами проанализированы тенденции развития торговли агропродовольственными товарами между странами, определены основные проблемные моменты дальнейшего сотрудничества и обоснованы направления взаимовыгодного сотрудничества в будущем, которые обеспечат получение экономических выгод украинскими товаропроизводителями.

Элементы научной новизны имеют предложенные направления формирования свободной торговли и развития взаимовыгодного сотрудничества в аграрной сфере экономики.

Указанные подходы имеют практическую значимость и могут быть использованы органами государственной власти при планировании переговорного процесса относительно зоны свободной торговли и прогнозировании развития экономики. Табл.: 1. Библиогр.: 8.

Ключевые слова: международная интеграция, аграрная экономика, зона свободной торговли, продовольствие, сельское хозяйство, прогноз, рынок, развитие.

UDC 338.43:339.543

Prospects for formation of a free trade zone between Ukraine and Turkey / Pugachova K.M., Sheremet O.O. // *Ekonomika APK.* – 2017. – № 10. – P. 74.

The purpose of the article is to investigate the conditions for a free trade zone formation between Ukraine and Turkey and substantiate the directions of mutually beneficial cooperation that will ensure economic benefits for Ukrainian producers.

Theoretical and methodological basis of the research is the general theoretical methods of scientific knowledge, including the fundamental principles and principles of economic development, covered in the researches of domestic and foreign scientists. Inductive and deductive methods were used to solve specified goal. It allows systematize and process information, theoretically interpret and clarify certain aspects of the chosen problem.

The research formulates the author's view on the modern process of establishing a free trade zone between Ukraine and Turkey. In the article there're analyzed trends in development of the trade of agricultural products between countries, identified the main issues of further cooperation and substantiated the directions of mutually beneficial cooperation in the future that will ensure economic benefits for Ukrainian producers.

The proposed directions of the formation of free trade zone and the development of mutually beneficial cooperation in the agrarian sector of the economy can be considered as elements of scientific novelty.

These approaches have practical significance and can be used by government authorities while planning a negotiation process on a free trade zone and economic development forecast. Tabl.: 1. Refs.: 8.

Keywords: international integration, agrarian economics, free trade zone, food, agriculture, forecast, market, development.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

FOREIGN EXPERIENCE OF THE DEVELOPMENT OF
AGRARIAN PRODUCTION

УДК 334.02:63.327 (ЄС).339.9

Сучасна парадигма Спільної аграрної політики ЄС як протидія глобальним викликам та дезінтеграції / Зінчук Т.О. // *Економіка АПК.* – 2017. – № 10. – С. 78.

Мета статті – узагальнити позитивні зміни, проаналізувати вплив чинників глобалізації на необхідність формування нової моделі САП ЄС, обґрунтувати доцільність пріоритетів розвитку аграрної політики на фоні процесу дезінтеграції.

У процесі дослідження здійснено теоретико-методологічні узагальнення з використанням методів: абстрактно-логічного, аналізу і синтезу, порівняння, статистичного; застосовано графічний та табличний прийоми. В основу методології дослідження покладено системний метод наукового пізнання економічних явищ і процесів.

Як елементи наукової новизни систематизовано комплекс проблем глобального характеру та їх вплив на стан галузі сільського господарства, а також визначено основні заходи, які застосовуються в рамках САП ЄС з метою мінімізації глобальних викликів і нівелювання процесів дезінтеграції в Європейському Союзі.

Виокремлено теоретичний та практичний комплекс ознак стратегічного розвитку Спільної аграрної політики ЄС, обґрунтовано сучасні базові принципи нової САП ЄС: екологічності, продовольчої безпеки й сталості розвитку, ефективності та конкурентоспроможності, єдності цільової й ціннісної раціональності поведінки учасників (країн-інтеграторів) з огляду на існуючі природно-біологічні та соціально-економічні умови розвитку сільського господарства.

За результатами дослідження зроблено висновок про одержання позитивного ефекту внаслідок адаптації вітчизняного аграрного сектору до вимог, норм і правил, закладених у нові реформи САП ЄС. Табл.: 1. Рис.: 1. Бібліогр.: 27.

Ключові слова: глобалізація, дезінтеграція, європейська інтеграція, Європейський Союз, пряма підтримка, Спільна аграрна політика ЄС (САП ЄС), сільський розвиток, сталий розвиток.

УДК 334.02:63.327 (ЄС).339.9

Современная парадигма Общей аграрной политики ЕС как противодействие глобальным вызовам и дезинтеграции / Зинчук Т.А. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 78.

Цель статьи – обобщить позитивные изменения, проанализировать влияние факторов глобализации на необходимость формирования новой модели ОАП ЕС, обосновать целесообразность приоритетов развития аграрной политики на фоне процесса дезинтеграции.

В процессе исследования проведено теоретико-методологическое обобщение с использованием методов: абстрактно-логического, анализа и синтеза, сравнения, статистического, применены графический и табличный приёмы. В основу методологии исследования положен системный метод научного познания экономических процессов и явлений.

Как элементы научной новизны систематизирован комплекс проблем глобального характера и их влияние на состояние отрасли сельского хозяйства, а также определены основные мероприятия в рамках ОАП ЕС с целью минимизации глобальных вызовов и нивелирования процессов дезинтеграции в Европейском Союзе.

Выделен теоретический и практический комплекс признаков стратегического развития Общей аграрной политики ЕС, обоснованы современные базовые принципы новой ОАП ЕС: экологичности, продовольственной безопасности и устойчивого развития, эффективности и конкурентоспособности, единства целевой и ценностной рациональности поведения участников (стран-интеграторов) с точки зрения существующих природно-биологических и социально-экономических условий развития сельского хозяйства.

По результатам исследования сделан вывод о достижении положительного эффекта вследствие адаптации отечественного аграрного сектора к требованиям, нормам и правилам, заложенным в новых реформах ОАП ЕС. Табл.: 1. Илл.: 1. Библиогр.: 27.

Ключевые слова: глобализация, дезинтеграция, европейская интеграция, Европейский Союз, Общая аграрная политика ЕС (ОАП ЕС), прямая поддержка, сельское развитие, устойчивое развитие.

UDC 334.02:63.327 (EU).339.9

Modern paradigm of Common Agricultural Policy of the EU as counteraction to global challenges and disintegration / Zinchuk T.O. // Ekonomika APK. – 2017. – № 10. – P. 78.

The purpose of the article is to summarize positive changes, analyze an impact of the globalization factors on the need for a formation of new model of the CAP EU, and justify an expediency of priorities for the development of agrarian policy on background of disintegration processes.

In the research theoretical and methodological generalizations were developed using the following methods: abstract and logical, analysis and synthesis, comparison, statistical, graphical and tabular. The systematic method of scientific knowledge of economic phenomena and processes lies in the basis of the research methodology.

As elements of scientific novelty are systematized the complex of global problems and their influence on the agriculture sector state, and identified the main measures which are taken within the framework of the CAP EU with the aim to minimize global challenges and mitigate disintegration processes in the European Union.

A theoretical and practical set of features of strategic development of the Common Agricultural Policy of the EU is singled out. The modern basic principles of the new CAP EU are substantiated, namely: environmental principle, principles of food safety and sustainable development, efficiency and competitive ability,

unity of target and value rational behavior of participants (countries-integrators) based on existing natural and biological as well as social and economic conditions of agricultural development.

Based on the research findings was made a conclusion about receiving a positive effect as a result of adaptation of national agriculture sector to requirements, norms and rules laid down in the new reforms of the CAP EU. Tabl.: 1. Figs.: 1. Refs.: 27.

Keywords: globalization, disintegration, European integration, the European Union, direct support, Common Agricultural Policy of the EU (CAP EU), rural development, sustainable development.

УДК 339.5

Значення української кукурудзи в експортному потенціалі тваринницької галузі Іспанії / Трокоз Ю.В. // Економіка АПК. – 2017. – № 10. – С. 91.

Мета статті – дослідити можливе значення українських зернових культур (кукурудзи) в експортному потенціалі тваринницької галузі Іспанії.

У процесі наукового дослідження використано методи: загальнонаукові – діалектичний, дедукції й індукції, абстрактний, узагальнення; статистичні – кореляційного аналізу.

Проаналізовано сучасний стан торгово-економічних відносин між Україною та країнами ЄС. Проаналізовано ситуацію щодо виробництва, споживання, торгівлі зерновими культурами, українського виробництва, а саме - кукурудзою.

Дослідження показало, що між експортом української кукурудзи до Іспанії та іспанським експортом м'ясних делікатесів – Іберійського хамону простежується певна тіснота залежності з коефіцієнтом кореляції 0,5, що вказує на середній зв'язок.

Практична значущість дослідження полягає у використанні його результатів вітчизняними експортоорієнтованими сільськогосподарськими товаровиробниками у процесі ведення господарської діяльності. Табл.: 1. Рис.: 3. Бібліогр.: 8

Ключові слова: ПВЗВТ Україна – ЄС, експортний потенціал, тарифні квоти, конкурентоспроможність, зернові культури, кукурудза.

УДК 339.5

Значение украинской кукурузы в экспортном потенциале животноводческой отрасли Испании / Трокоз Ю.В. // Экономика АПК. – 2017. – № 10. – С. 91.

Цель статьи – исследовать возможное значение украинских зерновых культур (кукурузы) в экспортном потенциале животноводческого сектора Испании.

В процессе научного исследования использованы методы: общенаучные – диалектический, дедукции и индукции, абстрактный, обобщения; статистические – корреляционного анализа.

Проанализировано современное состояние торгово-экономических отношений между Украиной и странами ЕС. Проанализирована ситуация по производству, потреблению, торговле зерновыми культурами украинского производства, а именно – кукурузы.

Исследование показало, что между экспортом украинской кукурузы в Испанию и испанским экспортом мясных деликатесов – Иберийского хамона прослеживается определенная теснота зависимости с коэффициентом корреляции 0,5, что указывает на среднюю связь.

Практическая значимость исследования заключается в использовании его результатов отечественными экспортоориентированными сельскохозяйственными товаропроизводителями в процессе осуществления хозяйственной деятельности. Табл.: 1. Илл.: 3. Библиогр.: 8.

Ключевые слова: УВЗСТ Украина - ЕС, экспортный потенциал, тарифные квоты, конкурентоспособность, зерновые культуры, кукуруза.

UDC 339.5

Meaning of Ukrainian corn in the export potential of animal production of Spain / Trokoz Yu.V. //
Ekonomika APK. – 2017. – № 10. – P. 91.

The purpose of the articles is to research possible importance of the Ukrainian grain crops (corn) in the export potential of animal industry of Spain.

In the process of scientific research, the following methods were used: general scientific – dialectical, deduction and induction, abstract, generalization; statistical – correlation analysis.

The current state of trade and economic relations between Ukraine and EU countries has been analyzed. The situation regarding production, consumption, grain crops trade of the Ukrainian production, namely, corn, has been analyzed.

The research showed that there is a certain correlation between the export of Ukrainian corn to Spain and Spanish exports of meat delicacies - the Iberian jamon, with a correlation ratio of 0.5, which indicates an average correlation.

The practical significance of the research lays in usage of its results by local export-oriented agricultural producers in business activity processes. Tabl.: 1. Figs.: 3. Refs.: 8.

Keywords: the DCFTA Ukraine – the EU, export potential, tariff quotas, competitiveness, grain crops, corn.

---

* * *